

KVALITETSDEKLARATION

Statliga anslag till forskning och utveckling

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Forskning

Produktkod

UF0306

Referenstid

2021

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet.....	4
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	4
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning.....	5
2.2.3 Mätning.....	6
2.2.4 Bortfall.....	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	8
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	9
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	9
5.1 Jämförbarhet över tid	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet.....	10
E EU-reglering och internationell rapportering.....	10
F Historik.....	10
G Kontaktuppgifter.....	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken ger en prognos avseende statliga anslag för forskning och utveckling (FoU) för innevarande budgetår genom att analysera innehållet i budgetpropositionen (stadsbudgetanalys). I undersökningen samlas även uppgifter in om de offentliga forskningsstiftelsernas utgifter för FoU, både prognos för innevarande år och utfall för föregående år.

Det primära syftet med statistiken är att följa trender på aggregerad nivå. Även om SCB strävar efter att hjälpa uppgiftslämnarna att göra konsekventa bedömningar över åren kan det finnas avvikelser som är viktiga att veta om innan jämförelser görs.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken används framförallt av departement, myndigheter, forskningsråd samt olika intresseorganisationer. Även Eurostat är en stor användare. På såväl nationell som internationell nivå finns inom politiken målsättningar kopplade till hur satsningarna på FoU ska vara. Syftet med statistiken är att vara en snabb och lättproducerad indikator på hur dessa värden förändras över tid.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken belyser statens utgifter för FoU under det innevarande budgetåret.

De statistiska målstorheter som skattas är summor av anslag för FoU-medel i stadsbudgeten efter utgiftsområde, ändamål och mottagare samt en prognos över de offentliga forskningsstiftelsernas FoU-finansiering.

1.2.1 Objekt och population

Inom produkten genomförs två fristående undersökningar, en för statliga myndigheter och en för offentliga forskningsstiftelser. Undersökningarna har olika målpopulationer och därmed olika målobjekt som man undersöker.

Målpopulationen för undersökningen som avser statliga anslag till FoU omfattar samtliga myndigheter som finansierar sin FoU genom direkta statsanslag och är densamma som *intressepopulationen*. *Mål- och intresseobjekt* är myndigheter som fått statliga anslag till FoU enligt budgetpropositionen (Prop. 2020/21:1). *Observationsobjekt* är myndigheter som svarat att de finansierar sin FoU-verksamhet genom direkta statsanslag i den senaste ordinarie undersökningen av *Forskning och utveckling i Sverige*. Observationsobjekt stämmer väl överens med målobjekten. Inga observationsobjekt utgörs dock av universitet- och högskolor (se avsnitt 2.2.6).

I undersökningen av de offentliga forskningsstiftelserna är målpopulationen och intressepopulationen de offentliga forskningsstiftelserna som bildades med löntagarfondsmedel på 1990-talet:

- Stiftelsen för strategisk forskning (SSF)

- Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK)
- Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (MISTRA)
- Stiftelsen för internationella institutet för industriell miljöekonomi (IIIEE)
- Stiftelsen för forskning inom områden med anknytning till Östersjöregionen och Östeuropa (Östersjöstiftelsen)
- Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT).

1.2.2 Variabler

Målvariablerna och observationsvariablerna är statliga anslag till FoU och statliga anslag som finansierar transnationellt samordnad FoU. Intressevariablerna stämmer överens med mål- och observationsvariablerna.

För offentliga forskningsstiftelser är observationsvariablerna samma som målvariablerna, det vill säga hur stora utgifter de har haft för utlagd FoU¹ (prognos för referensår och utfall för föregående år) fördelat efter FoU-ändamål. Intressevariablerna stämmer överens med mål- och observationsvariablerna.

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska mått som redovisas är summor i miljoner kronor.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisningen av statliga anslag till forskning och utveckling sker enligt följande indelningar:

- Utgiftsområden enligt budgetpropositionen (Prop. 2019/20:1)
- Socioekonomiska mål enligt nomenklaturen *Nomenclature for the analysis and comparison of scientific programmes and budgets (NABS 2007)*

För de offentliga forskningsstiftelsernas utlagda FoU görs redovisningen på FoU-ändamål.

1.2.5 Referenstider

För statistik som rör statliga anslag till FoU är målvariabelns referenstid budgetåret 2021 medan populationens referenstid är år 2019.

För statistik som rör de offentliga forskningsstiftelsernas finansiering av FoU är variablernas referenstid 2020 och 2021. De offentliga forskningsstiftelserna uppdaterar föregående års prognos med utfall föregående år i samband med att de lämnar prognos för innevarande år. Populationens referenstid är 2020.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

SCB använder sig av vedertagna standarder, både nationella och internationella, för att säkerställa jämförbarhet både över tid och mellan länder.

¹ Utlagd FoU är FoU-verksamhet som organisationen givit andra i uppdrag att utföra samt understöd till FoU som organisationen lämnat till andra enheter, t.ex. bidrag till universitet.

En jämförelse av denna prognos, Statliga anslag till FoU, och resultaten från undersökningen av myndigheternas FoU-verksamhet som SCB genomför vartannat år kan visa på differenser för enskilda år. De ordinarie FoU-undersökningarna avser utfall av FoU-verksamheten. Även för enskilda anslag kan skillnaderna variera. Detta beror delvis på att undersökningen om statliga anslag till forskning och utveckling i stor utsträckning bygger på prognosuppgifter från myndigheter för det året undersökningen avser. I vissa fall är dessa prognosuppgifter inte heller tillräckliga för att ge en fullständig bild av FoU-medlen i budgeten. Då kan enkätsvaren kompletteras med textanalys av budgeten för att fånga medel som eventuellt inte går till de myndigheter som svarar på enkäten, alternativt disponeras av regeringen enligt budgeten.

Som nämns i början är statistikens primära syfte att följa trender i aggregerad data. Jämförelser på mikronivå ska göras med viss försiktighet och gärna i samråd med ämnesansvariga på SCB. Sammantaget bedömer SCB att den totala tillförlitligheten är god.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Statliga anslag till forskning och utveckling

Undersökningen är en totalundersökning som undersöker de myndigheter som finansierar sin FoU genom direkta statsanslag. För att identifiera, avgränsa och hitta kontaktvägar till dessa målobjekt används den senaste ordinarie undersökningen av *Forskning och utveckling i Sverige* som ram. Rampopulationen utgörs av de statliga myndigheter som i undersökningen svarat att de finansierar FoU genom direkta statsanslag. Myndigheternas finansiering av FoU varierar från år till år och det resulterar både i över- och undertäckning, dvs. rampopulationen skiljer sig från målpopulationen.

Täckningsbrister i form av övertäckning bedöms inte påverka statistikens tillförlitlighet. Undertäckning, när observationsobjekt faller utanför ramen trots att de ingår i målpopulationen kan leda till viss underskattning av målstorheterna. För att minska denna osäkerhetskälla kompletteras insamlad data med textanalys av budgetpropositionen för att fånga FoU-medel som går till myndigheter utanför rampopulationen. Denna aspekt av undertäckningen bedöms därför ha en liten påverkan på statistikens tillförlitlighet. Undertäckning förekommer också då universiteten och högskolorna inte ingår i ramen eftersom de inte ingår i *Forskning och utveckling i Sverige*. Deras bidrag till totalskattningen fångas upp i budgeten och med hjälp av olika antaganden, se avsnitt 2.2.6.

FoU i offentliga forskningsstiftelser

De råder full täckning för de offentliga forskningsstiftelserna och denna källa bidrar därmed inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.3 Mätning

Statliga anslag till forskning och utveckling

I princip skall all information som undersökningen kräver kunna hämtas från statsbudgeten, men i praktiken är det ofta svårt. Därför används andra källor för att bedöma omfattningen av FoU. Analys av stadsbudgeten används dock som komplement.

Prognosuppgifterna om statens utgifter för FoU samlas in genom ett elektroniskt frågeformulär som skickas ut till observationsobjekten i februari. Frågeformuläret kan besvaras via webb i SCB:s system för elektronisk insamling (SIV) som nås via SCB:s webbplats med hjälp av ett unikt användarnamn och lösenord.

Frågeformulärets utformning kan påverka mätningen. Slumpmässiga mätfel kan härledas från misstolkningar av definitioner och anvisningar etc. Dessutom förekommer det att vissa uppgiftslämnare har svårigheter att klassificera FoU för enskilda anslag. Inverkan på statistikens tillförlitlighet som följd av misstolkningar och otydligheter är svåra att mäta, men antas vara små och slumpmässiga. SCB bedömer att det valda mätinstrumentet inte ger upphov till systematiska mätfel.

FoU i offentliga forskningsstiftelser

Uppgifterna har samlats in genom ett elektroniskt frågeformulär som skickas ut till forskningsstiftelserna i februari och nås i SIV. Forskningsstiftelserna tillfrågas hur mycket medel de planerar att fördela ut under året. Medlen fördelas på ändamål. Mätfel kan uppstå vid denna fördelning då uppgiftslämnarna kan ha svårigheter att klassificera FoU- medlen enligt SCB:s definitioner. Felen bedöms vara slumpmässiga och ha en liten inverkan på statistikens tillförlighet.

Inga kända systematiska mätfel finns.

2.2.4 Bortfall

Det finns två typer av bortfall, objektbortfall och partiellt bortfall. Vid objektbortfall saknas uppgifter från observationsobjektet medan partiellt bortfall innebär att observationsobjektet inte besvarat samtliga frågor i frågeformuläret.

Svarsfrekvensen för båda undersökningarna inom statistikprodukten är 100 % vilket innebär att det inte förekommer något objektbortfall. Inget partiellt bortfall förekommer. Denna osäkerhetskälla bidrar därmed inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel kan uppstå vid dataregistreringen, beräkningar, mikrogranskning och liknande.

Automatisk dataregistrering med inbyggda kontroller i frågeformulären avseende summeringar och rimlighet har tillämpats. Detta för att snabbt och säkert kunna korrigera uppenbara fel som med stor sannolikhet har en snedvridande effekt på statistiken.

Utöver de inbyggda kontrollerna i frågeformulären mikrogranskas de insamlade uppgifterna med syftet att hitta avvikande värden. Detta görs genom jämförelser med uppgifter från föregående års undersökning.

Efter mikrogranskning och eventuella logiska upprättningar makrogranskas materialet, framförallt i jämförelse med senaste undersökningsomgången.

Sammantaget torde konsekvenserna för statistikens tillförlitlighet beroende på brister i bearbetningen av data vara små.

2.2.6 Modellantaganden

Ändamålsfördelningen av FoU-anslag för respektive anslag baseras på de svar som myndigheterna rapporterat i den senaste undersökningen av *Forskning och utveckling i Sverige*. FoU-medel för *utgiftsområde 16, utbildning och universitetsforskning* och fördelning på forskningsämnesområde baseras på hjälpinformation från den senaste undersökningen av *Forskning och utveckling inom universitets- och högskolesektorn*.

Eftersom de ovannämnda undersökningarna endast genomförs vartannat år och med ett års eftersläpning är fördelningskvoterna två eller tre år gamla. För referensår 2021 är därmed fördelningsnycklarna baserade på data för referensår 2019. Det innebär att osäkerheter i fördelningen mellan ändamålen och vad som förefaller utgiftsområde 16 förekommer. Fördelningen granskas och rimlighetskontrolleras dock av ämnesexperter. Ingen kvantitativ bedömning av hur modellantagandena påverkar statistikens tillförlitlighet har gjorts.

FoU i offentlig sektor

SCB antar att fördelningen över socioekonomiskt ändamål är densamma som i undersökningen avseende 2019. Om en myndighet till exempel angett att 20 procent av deras FoU-verksamhet gått till exempelvis ändamålet *Försvar* antas samma andel gå till detta ändamål för myndigheten anslag i årets undersökning.

FoU i universitets- och högskolesektorn

Inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning återfinns en rad anslag för universitet och högskolor som avsedda för forskning och forskarutbildning. Enligt Frascatimanualen ska utbildning inte räknas som FoU. Andelen av anslagen som endast avses för forskning går dock inte att urskilja utifrån budgetpropositionen och för att räkna bort utbildningsdelen används information från den senaste undersökningen i universitets- och högskolesektorn.

Forskning och utveckling inom universitets- och högskolesektorn samlar in uppgifter om forskning och forskarutbildning och under bearbetningsprocessen beräknas en FoU-kvot per lärosäte på hur stor del som utgör forskning². Dessa kvoter appliceras sedan på anslagen som ingår i utgiftsområde 16 för att skatta hur stor del av dessa anslagsposter som är FoU-medel. Antagandet är att fördelning av anslaget mellan forskning och

² Se *Statistikens framställning för Forskning och utveckling i Sverige (UF0301)* för mer information om hur FoU-kvoten beräknas.

forskarutbildning är densamma som i *Forskning och utveckling inom universitets- och högskolesektorn*, med referensår 2019. Detsamma gäller fördelningen över forskningsämnesområde.

För de lärosäten som inte har examensrätt för forskarutbildning kan ingen FoU-kvot beräknas. För de lärosäten som av denna anledning saknar FoU-kvot ges en gemensam kvot som är ett medelvärde av de lärosäten för vilka man kunnat beräkna en FoU- kvot.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

För myndigheter publiceras endast slutlig statistik.

För offentliga forskningsstiftelser samlas uppgifter in om både prognos innevarande år och utfall för föregående år.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken innehåller en prognos för FoU-medel i budgetpropositionen 2021. Arbetet med undersökningen påbörjas i januari 2021 och resultaten publiceras den 21 april 2021.

3.2 Frekvens

Uppgiftsinsamling för undersökningen av myndigheternas anslag till FoU och analysen av statsbudgeten genomförs och redovisas/publiceras årligen. Periodiciteten för målstorheternas referenstid är kalenderår.

3.3 Punktlighet

Publiceringen följer 2021 års publiceringsplan för Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

De kanaler som används för att förmedla statistiken är främst SCB:s webbplats i form av statistisknyhet, artikel och data i Statistikdatabasen. Materialet finns samlat under adressen www.scb.se/uf0306. Eurostat redovisar materialet i publikationen *Science and Technology Statistics* och OECD redovisar materialet i publikationen *Main Science and Technology Indicators*.

I undersökningen samlas även uppgifter in om statliga anslag till internationellt samordnad forskning och utveckling. Dessa uppgifter levereras direkt till Eurostat och redovisas inte på SCB:s webbplats.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Utöver statistiken som publiceras kan man även beställa statistik om myndigheternas finansiering av internationellt koordinerade FoU-projekt. Sådana uppdragsförfrågningar hänvisas till MONA.

4.3 Presentation

Vid varje publiceringstillfälle publiceras en statistiknyhet där de huvudsakliga resultaten kommenteras tillsammans med tabeller och diagram. För att

underlätta för användarna presenteras vissa färdiga tabeller av särskilt efterfrågade uttag ur Statistikdatabasen.

4.4 Dokumentation

I denna kvalitetsdeklaration beskrivs kvaliteten av den framtagna statistiken.

Dokumentation över statistikens framtagning finns i *Statistikens framställning (StaF)*. Det detaljerade innehållet i SCB:s mikrodataregister beskrivs i *Statistikens detaljerade innehåll (MetaPlus)*.

Dokumentationerna finns publicerade på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0306 under rubriken *Dokumentation*.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Den första statsbudgetanalysen genomfördes budgetåret 1977/78. Sedan dess har upplägget av budgetpropositionen ändrats ett flertal gånger. Därför har även undersökningens upplägg ändrats. Exempel på orsaker till förändringar är inträdet i EU och omläggningen 1995/96 till budgetår motsvarande kalenderår. Det senaste exemplet på strukturella förändringar av budgetpropositionen som påverkar statsbudgetanalysen är införandet av politikområden i stället för verksamhetsområden, något som skedde i budgeten 2011.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Observationsvariablerna i undersökningen av myndigheter respektive offentliga forskningsstiftelser följer samma definition och är därför jämförbara.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Det finns en viss sam användbarhet med undersökningar av FoU inom statliga myndigheter och FoU inom universitet och högskolor. Det gäller de variabler i dessa undersökningar som avser FoU finansierad genom statliga anslag.

Periodiseringar mellan år, samt att dessa undersökningar endast genomförs vartannat år försvårar delvis sam användbarheten.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Mindre avrundningsfel kan förekomma i publicerade tabeller då uppgifterna samlas in i tusentals kronor men publiceras per miljontals kronor.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Ingår i Sveriges officiella statistik (SOS).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessbelagda uppgifter i den offentliggjorda statistiken, säkerställs att de inte kan röjas vare sig direkt eller indirekt.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftslämnarskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken ([2001:99](#)).

E EU-reglering och internationell rapportering

Undersökningen regleras av EU-kommissionen genom kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/1197.

Statistiken uppfyller de krav som utarbetats av OECD och som finns i den så kallade Frascatimanualen, Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, OECD 2015.

Uppgifter om hur mycket medel som avsätts till FoU i budgeten för 2021 ska rapporteras in till Eurostat senast den 30 juni 2021. Uppgifter om hur mycket statliga medel som avsätts 2020 för att finansiera internationell FoU-verksamhet ska rapporteras till Eurostat senast den 31 december 2021.

F Historik

Den första statsbudgetanalysen genomfördes budgetåret 1977/78.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistikmyndigheten SCB
Kontaktinformation	Enheten för industriindikatorer, FoU, innovation och IT
E-post	fou-statistik@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)